Upozorňujeme, že výchozí fr verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

francouzština

Swipe to change

Platební neschopnost

Lucembursko

1 Proti komu lze zahájit insolvenční řízení?

Lucemburské velkovévodství uznává osm insolvenčních řízení.

Tři z nich se týkají pouze podnikatelů (fyzických i právnických osob):

Konkurzní řízení stanovené obchodních zákoníkem (*Code de Commerce*) je řízení, které směřuje k likvidaci majetku podnikatele, který se stal insolventním a který ztratil úvěrovatelnost.

Vyrovnávací řízení ((*loi du 14 avril 1886 concernant le concordat préventif de la faillite*) stanovené zákonem ze dne 14. dubna 1886 o vyrovnávacím řízení, je řízení otevřené za určitých podmínek dlužníkovi, jenž splňuje podmínky konkurzu. Pokud se vyrovnání provede vzdáním se majetku ve prospěch věřitelů, bude mít řízení po způsobu konkurzního řízení za cíl umožnit likvidaci majetku podnikatele, který se majetku vzdal. Avšak toto řízení se liší od konkurzního řízení tím, že se podnikatel vyhne účinkům konkurzního řízení.

Řízení o nucené správě, stanovené velkovévodskou vyhláškou ze dne 24. května 1935, zavádějící nucenou správu (*arrêté grand-ducal du 24 mai 1935 instituant la gestion contrôlée*), je řízením směřujícím k reorganizaci podnikání podnikatele, který o ni požádá. Avšak z tohoto řízení může být rovněž požadován zisk, pokud si podnikatel přeje, aby jeho majetek byl náležitě zpeněžen.

Kromě těchto řízení existuje v lucemburském právu řízení uvedené v článku 593 a v následujících obchodního zákoníku, které umožňuje získat za jistých podmínek odklad plateb.

Čtvrté řízení se uplatňuje výlučně na fyzické osoby, které nejsou podnikateli: jedná se o řízení pro případy předlužení, stanovené zákonem ze dne 8. ledna 2013 o předlužení (*loi du 8 janvier 2013 sur le surendettement*), které má za cíl umožnit navrhovateli vyřešit svou finanční situaci stanovením plánu na splácení svých dluhů.

Navíc existují zvláštní insolvenční řízení pro notáře, úvěrové instituce, pojišťovací společnosti, jakož i subjekty kolektivního investování (tato řízení se vztahují výlučně na profesní kategorie či obory činnosti, nebudou proto představeny v rámci tohoto dokumentu).

2 Jaké jsou podmínky pro zahájení insolvenčního řízení?

1. Konkurz

Konkurzní řízení je zahájeno buď návrhem dlužníka na prohlášení kurzu, nebo na základě oznámení jednoho či více věřitelů, nebo z moci úřední.

Návrh na prohlášení konkurzu musí být učiněn podnikatelem v soudní kanceláři obvodního soudu (*tribunal d'arrondissement*) v obchodních věcech v jeho trvalém bydlišti, případně v sídle jeho společnosti. Návrh musí být učiněn ve lhůtě jednoho měsíce od chvíle, kdy jsou splněny podmínky ke konkurzu.

Pokud se jeden nebo více věřitelů podnikatele rozhodne přistoupit k předvolání ve věci konkurzu, musí se obrátit na soudního vykonavatele, který doručením své listiny nařídí podnikateli, aby se dostavil k obvodnímu soudu v obchodních věcech ve lhůtě jednoho týdne (předvolání k pevnému datu), kdy bude rozhodnuto o přípustnosti předvolání ve věci konkurzu.

Konkurzní řízení může být rovněž zahájeno z moci úřední na základě informací, které má soud k dispozici. V tomto případě musí soud předvolat úpadce prostřednictvím soudní kanceláře k neveřejnému zasedání, aby ho vyslechl ohledně jeho situace.

Než obvodní soud v obchodních věcech (dále „obchodní soud“) prohlásí konkurz na podnikatele, musí ověřit, zda dotčená osoba nebo společnost splňuje tyto tři podmínky:

status podnikatele: fyzická osoba, která vykonává jako běžnou profesi (jako hlavní nebo vedlejší činnost) činnost, jež je označována za podnikatelskou činnost zákonem (například činnosti vyjmenované článkem 2 obchodního zákoníku), nebo právnická osoba, která byla založena v jedné z právních forem společností stanovených pozměněným zákonem ze dne 10. srpna 1915 o obchodních společnostech (např.: akciová společnost, společnost s ručením omezeným, družstvo atd.),

platební neschopnost: Platební neschopnost předpokládá nezaplacené pohledávky, které jsou určité, likvidní a vymahatelné (např.: mzdy, sociální zabezpečení, ...), termínované nebo podmíněné pohledávky a závazky z poskytnutých záruk, které nepostačují, a

ztráta úvěrovatelnosti: podnikateli se již nedaří obstarat si úvěr u bank nebo u svých dodavatelů či věřitelů.

Pokud odmítnutí nebo nemožnost splatit jedinou pohledávku (bez ohledu na její výši), která je určitá, likvidní a vymahatelná, stačí v zásadě ke vzniku stavu platební neschopnosti, pak prostý přechodný problém s hotovostním tokem nevede ke konkurzu, dokud se podnikateli daří obstarat si úvěr nutný, aby mohl pokračovat ve své činnosti a plnit své závazky.

2. Vyrovnávací řízení (neboli dohoda s věřiteli)

Vyrovnávací řízení je vyhrazeno „neúspěšnému dlužníkovi, který jedná v dobré víře“. Tyto znaky jsou předmětem posouzení soudu podle okolností případu.

Po podání návrhu pověří obchodní soud jednoho ze svých soudců, aby prověřil situaci navrhovatele a vyhotovil zprávu.

Na základě této zprávy bude moci soud přiznat, nebo nepřiznat dobu odkladu, který umožní podnikateli učinit návrhy ohledně vyrovnání svým věřitelům.

3. Nucená správa

Podnikatel, který je dlužníkem, musí zaslat odůvodněný návrh obchodnímu soudu, v jehož obvodu má podnikatel svou hlavní provozovnu, nebo pokud se jedná o společnost, kde je její sídlo.

Aby mohl podnikatel využít nucenou správu, musí ztratit úvěrovatelnost nebo musí být ztratit schopnost zcela plnit své závazků. Navíc cílem návrhu musí být buď reorganizace podnikání dlužníka, nebo řádný prodej jeho majetku. Konečně judikatura vyžaduje, aby podnikatel byl dlužníkem jednajícím v dobré víře.

V tomto případě má soud diskreční pravomoc posoudit podle skutkového stavu a okolností věci, zda zde existuje dobrá víra k získání této výhody, nebo zda neexistuje.

4. Předlužení

Stav předlužení fyzických osob se vyznačuje zjevnou nemožností dlužníka, který má bydliště v Lucemburském velkovévodství, aby plnil veškeré své jiné než podnikatelské dluhy, jež jsou vymahatelné a splatné, jakož i závazky za ručení nebo solidární úhradu dluhu jednotlivého podnikatele či společnosti, pokud nebyl věcně, ani právně jejím řídicím pracovníkem.
Řízení o kolektivním vyrovnání dluhů zahrnuje 3 etapy, totiž
etapu smluvního vypořádání, která probíhá před mediační komisí ve věcech předlužení (*Commission de médiation en matière de surendettement*),
etapu soudního vyrovnání, která probíhá před smírčím soudcem v bydlišti předluženého dlužníka,
etapu osobního ozdravení, nazývanou „občanskoprávní konkurz“, která se odehrává před smírčím soudcem předluženého dlužníka.
Je třeba poznamenat, že etapa, jež se nazývá osobním ozdravením, je podpůrná vzhledem ke dvěma dalším etapám řízení o kolektivním vypořádání dluhů, může být zahájena až poté, co se předlužený dlužník bude nacházet v nenapravitelně ohrožujícím stavu, který se vyznačuje nemožností realizovat:
opatření z plánu smluvního vypořádání nebo
opatření navržená mediační komisí v rámci smluvního vypořádání a
opatření stanovená v rámci řízení o soudním vyrovnání.
Je třeba ještě poznamenat, že žádosti o přijetí do řízení o smluvním vypořádání dluhů je třeba zaslat předsedovi mediační komise.
Formulář pro žádost o přijetí do řízení o smluvním vypořádání dluhů lze stáhnout na této internetové adrese:
https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html.
Navíc věřitelé předluženého dlužníka jsou povinni přihlásit své pohledávky u Úřadu pro informace a poradenství ve věcech předlužení (*Service d'information et de conseil en matière de surendettement*). Formulář pro přihlášení pohledávek lze stáhnout na této internetové adrese:
https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html.

3 Jaký majetek tvoří majetkovou podstatu? Jak se nakládá s majetkem, který dlužník nabyl nebo na něj přešel po zahájení insolvenčního řízení?

1. Konkurz

Vynesením rozsudku, kterým se prohlašuje konkurz, je úpadce zbaven ze zákona správy veškerého svého majetku, a to i majetku, který může získat po vyhlášení rozsudku, jímž se prohlašuje konkurz.
Zbavení se týká veškerého majetku jak movitého majetku, tak nemovitého majetku úpadce. Účelem tohoto mechanismu je chránit zájmy stávajících věřitelů shromážděných v rámci věřitelského orgánu.
Správce konkurzní podstaty se obvykle přesune do prostor úpadce, aby vyhotovil soupis majetku, který se tam nachází. V této souvislosti bude muset správce pečlivě rozlišovat mezi majetkem, který patří *in fine* úpadci, a majetkem, na nějž mohou uplatnit různá věcná práva třetí osoby.
Správce bude dále dbát na to, aby v rámci zpeněžení movitého a nemovitého majetku prodával příslušný majetek úpadce v nejlepším zájmu všech věřitelů.
Správce potřebuje pro převod majetku povolení soudu. Movitý a nemovitý majetek musí být předmětem prodeje podle způsobu stanového obchodním zákoníkem. Majetek se musí připsat na bankovní účet zřízený na jméno insolvenčního řízení.

2. Předlužení

Úkolem soudce je, aby nechal posoudit ekonomickou a sociální situaci dlužníka, aby nechal prověřit pohledávky a nechal ohodnotit stav aktiv a pasiv.
Jakmile soudce dospěje k závěru, že je třeba zahájit řízení o osobním ozdravení a že existuje majetek, který lze zlikvidovat, přistoupí k soudní likvidaci majetku dlužníka.
Smírčí soudce rozhoduje o eventuálním popření pohledávek a vyhlašuje likvidaci osobního majetku dlužníka. Vyloučen je pouze movitý majetek nutný k běžnému životu a osobní majetek nezbytný k výkonu jeho profesní činnosti. Soudní likvidace majetku předluženého dlužníka v rámci řízení o osobním ozdravení se provádí ve shodě s účelem zákona, to je za účelem narovnání finančních poměrů dlužníka tím, že se mu takto umožní, aby ve své domácnosti vedl lidsky důstojný život.
Práva dlužníka a opatření ohledně jeho majetku vykonává po celou dobu likvidace soudem jmenovaný likvidátor.
Likvidátor má k dispozici lhůtu 6 měsíců k prodeji majetku dlužníka smírným způsobem, nebo k zajištění nuceného prodeje.
Účinky řízení o osobním ozdravení:
majetek zpeněžený v důsledku soudní likvidace je dostatečný, aby uspokojil věřitele: soudce vyhlásí ukončení řízení,
majetek zpeněžený v rámci soudní likvidace není dostatečný, aby uspokojil věřitele: soudce vyhlásí ukončení řízení pro nedostatek majetku,
dlužník nevlastní nic jiného než movitý majetek nutný k běžnému životu a osobní majetek nezbytný k výkonu jeho profesní činnosti: soudce vyhlásí ukončení řízení pro nedostatek majetku,
majetek tvoří jen majetek bez tržní hodnoty, nebo náklady na prodej by zjevně byly nepřiměřené s ohledem na jeho tržní hodnotu: soudce vyhlásí ukončení řízení pro nedostatek majetku.
Ukončení řízení pro nedostatek majetku má za účinek vymazání všech jiných než podnikatelských dluhů dlužníka.
Výjimku z výmazu dluhů však tvoří některé dlužníkovy dluhy soukromé povahy:
dluhy, které ručitel nebo spoludlužník zaplatil místo dlužníka,
dluhy uvedené v článku 46 zákona, tedy dluhy na výživném a peněžní náhrady určené obětem úmyslných násilných činů z důvodu utrpěné újmy na zdraví.
Nicméně dluhy uvedené v článku 46 zákona lze vymazat, pokud dotyčný věřitel souhlasil s prominutím, s restrukturalizací nebo s odepsáním dotčených dluhů.

4 Jaké pravomoci má dlužník a jaké insolvenční správce?

1. Konkurz

Vynesením rozsudku, kterým se prohlašuje konkurz, je úpadce v plném rozsahu zbaven ze zákona správy veškerého svého majetku, a to i majetku, který mu může připadnout.
Od uvedeného rozsudku je správa jeho majetku svěřena správci konkurzní podstaty.
Pokud je úpadcem právnická osoba, tvoří majetkovou podstatu všechna aktiva a pasiva společnosti bez ohledu na práva, která vlastní společníci jako takoví.
Správci budou vybíráni z osob, které nabídnou nejvíce záruk, pokud jde o jejich schopnosti a věrohodnosti jejich řízení.
V praxi vybírají soudci obvodního soudu v obchodních věcech správce ze seznamů advokátů. Avšak v případě, kdy to zájem konkurzu vyžaduje, může soud rovněž jmenovat notáře nebo účetní znalce/auditory.
Jako ve všech řízeních týkající se podnikatelů připadne příslušnost ve věci konkurzů obchodnímu soudu.
Tento soud vynese rozsudek, kterým je prohlášen konkurz, určí datum zastavení plateb, jmenuje různé aktéry (konkurzního soudce, správce konkurzní podstaty), stanoví datum k přihlášení pohledávek a datum k uzavření zápisu o přezkumu pohledávek a prohlásí konkurzní řízení za ukončené.
Správa majetku je svěřena správci konkurzní podstaty jmenovanému soudem, který bude pověřen zpeněžením majetku dlužníka a rozdělením výnosu ze zpeněžení mezi různé věřitele, přičemž musí dodržet pravidla týkající se přednostního pořadí a věcného zajištění.

Konkurzní soudce je pověřen dohledem nad transakcemi, vedením a likvidací v rámci konkurzu. Na zasedání soudu podá zprávu o všech sporech, které mohou vzniknout, a nařídí nezbytná naléhavá opatření, pokud jde o zajištění a zachování majetku v majetkové podstatě. Bude předsedat schůzím věřitelů úpadce.
Od prohlášení konkurzu je podnikatel, který je úpadcem, zbaven správy svého majetku a nemůže už provádět platby, transakce a úkony ohledně majetku.

2. Předlužení

Co se týče povinností dlužníka a účinku zahájení řízení ve věci kolektivního vypořádání dluhů z jeho majetku, je třeba poznamenat, že dlužník musí plnit povinnost náležitého jednání.
V průběhu období náležitého jednání musí dlužník:
spolupracovat s úřady a orgány, které zasahují do řízení, tak, že bude souhlasit s tím, že sám od sebe oznámí všechny informace o svém majetku, o svých příjmech, o svých dluzích a o změnách, které nastaly v jeho situaci,
vykonávat v rámci možností placenou činnost odpovídající jeho schopnostem,
nezhoršovat svou platební neschopnost a jednat loajálně za účelem snížení svých dluhů,
neupřednostňovat určitého věřitele s výjimkou věřitelů výživného v běžných lhůtách, pronajímatelů nájemného placeného v běžných lhůtách za bydlení, které odpovídá základním potřebám dlužníka, dodavatelů služeb a výrobků nezbytných pro důstojný život a věřitelů v běžných lhůtách z výkonu rozhodnutí proti dlužníkovi na základě platby náhrady škody přiznané v důsledku úmyslných násilných činů kvůli utrpěné újmě na zdraví,
dodržovat závazky přijaté v rámci řízení.

Dva typy řízení se uskuteční podle toho, zda dlužník je v rámci **smluvní, nebo soudní etapy**.

Etapa smluvního vypořádání dluhů se koná před mediační komisí. Mediační komise se skládá z členů jmenovaných ministrem, zahrnuje předsedu a tajemníka a schází se nejméně jednou za čtvrtletí. Kandidáti na přijetí do mediační komise musí předložit mimo jiné výpis z trestního rejstříku, a jakmile jsou jmenováni, mají zákonnou povinnost zpravit ministra o všech trestních řízeních nebo odsouzeních vůči nim, aby se zajistila jejich výměna. Členové mediační komise obdrží náhradu 10 EUR za zasedání a předseda obdrží náhradu 20 EUR za zasedání.
Mediační komise rozhoduje zejména o přijetí žádosti o řízení a o přípustnosti přihlášených pohledávek a schvaluje nebo mění návrhy plánů na smluvní vypořádání, které jsou jí předkládány po šetření Úřadu pro informace a poradenství ve věcech předlužení, který je dále nazýván „úřad“.
Pokud v maximální lhůtě šesti měsíců od rozhodnutí o přijetí komisí, není dotčenými stranami schválen navržený plán, vyhotoví mediační komise protokol o úpadku, který konstatuje neúspěch v řízení o smluvním vypořádání. Ve lhůtě dva měsíce ode dne zveřejnění protokolu o úpadku v rejstříku může dlužník zahájit řízení o soudním vyrovnání před smírčím soudcem ve svém bydlišti. Pokud dlužník nepodá návrh v uvedené lhůtě, může zahájit nové řízení o kolektivním vypořádání dluhů až po uplynutí lhůty dvou let ode dne zveřejnění protokolu o úpadku v rejstříku.
V případě zahájení **etapy soudního vyrovnání** jsou účastníci předvoláni ke smírčímu soudci, který bude moci vyžadovat, aby mu oznámili všechny doklady nebo důkazy, které umožní stanovit majetek dlužníka (aktiva a pasiva).
Na základě dokladů, které mu budou předloženy, soudce schválí plán obnovy, který bude zahrnovat opatření umožňující dlužníkovi, aby dostal svým závazkům.
Plán obnovy schválený soudcem bude mít maximální dobu trvání sedm let a bude se moci stát neplatným ve vymezené řadě případů (zejména pokud dlužník nebude dodržovat povinnosti, které mu byly uloženy v plánu obnovy).

3. Nucená správa

V rámci řízení o nucené správě ztrácí dlužník svou rozhodovací pravomoc ve prospěch komisařů, kteří jsou pověřeni vyhotovit soupis majetku a vyhotovit buď návrh na reorganizaci, nebo návrh na zpeněžení a rozdělení aktiv. Takže dlužníkovi je zakázáno, aby zasahoval tak, že by bránil v úkonech komisařům jmenovaným v rámci tohoto řízení.

4. Vyrovnání

Během vyrovnávacího řízení dlužník nebude moci zcizit majetek za úplatu, zatížit je hypotékou nebo zastavit bez povolení pověřeného soudce. Pověřený soudce provede za sebe soupis majetku a analýzu stavu podniku a podle potřeby se bude moci obrátit na znalce s žádostí o pomoc.

5 Za jakých podmínek lze uplatnit započtení pohledávek?

Různá výše uvedená řízení neukončují přednostní pořadí věřitelů s výjimkou vyrovnávacího řízení.

1. Vyrovnání

Účast na hlasování o vyrovnání vede ke ztrátě postavení přednosti u věřitelů s věcným zajištěním (článek 10 zákona ze dne 14. dubna 1886).

2. Konkurz

„Ve věci konkurzu plyne z judikatury, že od vydání rozsudku, kterým je prohlášen konkurz „nelze provést žádné započtení ani ze zákona, ani soudní, ani smluvní, a dokonce ani mezi již existujícími pohledávkami, pokud by dosud postrádaly jednu z těchto tří vlastností likviditu, vymahatelnost a zastupitelnost.“
Pokud rozsudek prohlašující konkurz může takto znemožnit započtení ze zákona, nemělo by se z toho vyvozovat, že by tak činil absolutně nebo zpětně.
Rozsudek o konkurzu nemá vliv na **započtení ze zákona**, pokud podmínky k němu nastaly před zahájením konkurzu. Odvolací soud rozhodl, že „ *napadnutelné období nebrání tomuto druhu započtení, aby proběhlo. K započtení ze zákona dochází i navzdory platební neschopnosti. Není úkonem dlužníka, dochází k němu bez jeho vědomí; článek 445 obchodního zákoníku se na něho nevztahuje*.“
Co se týče **soudního započtení**, toto započtení nemůže být nařízeno před zahájením kolektivního řízení. Avšak může nastat během napadnutelného období za podmínky, že by rozsudek, který jej nařizuje, nabyl právní moci (opravné prostředky zanikly). V tomto případě započtení může mít účinek až ode dne vynesení rozsudku.
Co se týče **smluvního započtení**, nemůže samozřejmě nastat po zahájení kolektivního řízení. Navíc nemůže nastat během napadnutelného období, neboť je považováno článkem 445 obchodního zákoníku za neobvyklý způsob platby, který je postižen absolutní neplatností. [1]“
Avšak je třeba poznamenat, že zákon ze dne 5. srpna 2005 o finančních zárukách stanoví zvláštní výjimky z výše popsaných pravidel, pokud jde například o smlouvy o započtení uzavřené případně mezi stranami ke dni zahájení insolvenčního řízení (nebo i dokonce po zahájení (viz článek 18 a následující zákona ze dne 5. srpna 2005 o finančních zárukách).

3. Nucená správa

Ve věci nucené správy, vyrovnání, odkladu plateb jsou taková započtení nemožná, pokud jsou provedena ve chvíli, kdy dlužník ztratil možnost volně disponovat se svými právy nebo se svým majetkem.

---

[1] „*La compensation comme garantie d'une créance sur un débiteur en faillite (Započtení jako záruka pohledávky u dlužníka v konkurzu)*“, Pierre HURT, J.T. 2010, s. 30.

6 Jaké účinky má insolvenční řízení na probíhající smlouvy, jichž je dlužník smluvní stranou?

Jednou z prvořadých obtíží, které má správce po zahájení konkurzu, jsou probíhající smlouvy, jež byly uzavřeny před tím, než byl konkurz prohlášen. Kromě pracovních smluv, které ze zákona zanikají v den prohlášení konkurzu (článek 12-1 zákoníku práce), se tradičně uznává, že probíhající smlouvy trvají tak dlouho, dokud nejsou správcem ukončeny.
Správce musí uvážit dotčené zájmy, aby rozhodl, zda je namístě pokračovat dočasně v těchto smlouvách, nebo v nich nepokračovat. Existují-li smluvní doložky, které uvádějí ukončení smlouvy v případě konkurzu jedné ze stran, je namístě rozhodnout, zda správce má v úmyslu napadnout uplatnitelnost těchto doložek, nebo nikoliv (s vědomím, že platnost těchto doložek může být projednána; například tyto doložky jsou v Belgii považovány za neplatné ve věci obchodního pronájmu).
Za každého stavu věcí přísluší v zásadě samotnému správci, aby volil mezi prováděním a ukončením smluv. V případě nesouhlasu druhé smluvní strany, která se dovolává automatického ukončení smlouvy z důvodu konkurzu, se správce vystavuje soudnímu řízení s nejistým výsledkem a vzniku nových nákladů na účet majetkové podstaty [1].

---

[1] Zdroje: „Les procédures collectives au Luxembourg (Kolektivní řízení v Lucembursku)“, Yvette HAMILIUS a Brice HELLINCKX (autoři 3. kapitoly), Editions Larcier 2014, s. 86.

7 Jaké účinky má insolvenční řízení na řízení zahájená jednotlivými věřiteli (s výjimkou probíhajících soudních řízení)?

1. Řízení o vyrovnání, konkurzu, odkladu plateb a nucené správě

V řízeních o vyrovnání, konkurzu, odkladu plateb a nucené správě jsou pozastaveny úkony nuceného výkonu rozhodnutí proti podnikateli a proti jeho majetku. Naopak žádný z platných textů zákona ve velkovévodství nebrání věřitelům, aby provedli úkony, jež mají za cíl zachovat celistvost majetku jejich dlužníka.
Ve všech těchto řízeních nebude moci už volně disponovat se svým majetkem. „Od rozsudku vyhlašujícího konkurz až do jeho ukončení nemůže být platně zahájeno žádné soudní řízení proti samotnému úpadci, pokud jde o majetek postižený řízením.“ (Lux. 12. ledna 1935, Pasicrisie 14, s. 27) „Nezajištění věřitelé a věřitelé, kteří požívají obecně přednostního pořadí, nemohou během konkurzu nechat předvolat úpadce ani správce a podat návrh na jejich odsouzení, nýbrž mohou jednat jen cestou přihlášení pohledávky nebo žaloby o uznání, aby si nechali uznat svou pohledávku“ (Kasační soud, 13. listopadu 1997, Pasicrisie 30, s. 265).
V určitých případech však budou moci ještě být provedeny dispoziční úkony, a to prostřednictvím následného úkonu osoby pověřené obchodním soudem (ve věci odkladu plateb nebo ve věci nucené správy).
Navíc rozsudek prohlašující konkurz činí nesplatné dluhy vymahatelnými a běh úroků se přerušuje.

2. Předlužení

Ve věci kolektivního vypořádání dluhů rozhodnutí komise o přijetí žádosti dlužníka má ze zákona za následek pozastavení exekučních opatření týkajících se majetku dlužníka s výjimkou dluhů z vyživovací povinnosti, k pozastavení běhu úroků a ke splatnosti nesplatných dluhů.
V případě neúspěchu smluvní etapy smírčí soudce, před nímž bude prováděna tato soudní etapa, může pozastavit exekuční opatření za stejných podmínek jako ve výše uvedených případech.

8 Jaké účinky má insolvenční řízení na pokračování soudních řízení, které probíhají v okamžiku zahájení insolvenčního řízení?

V soudních řízeních, která probíhají v době zahájení insolvenčního řízení, platně pokračuje správce konkurzní podstaty na základě své funkce. Žalobce nebo žalobci v těchto řízeních musí ale zhojit vadu řízení tím, že v něm nechají působit správce, který jediný má pravomoc platně zastupovat dlužníka, jenž je v konkurzu.
V případě odsouzení dlužníka získává věřitel nebo věřitelé, kteří zahájili soudní řízení před konkurzem dlužníka, právní titul, který mohou uplatnit v rámci vypořádání při konkurzu. Nucený výkon rozhodnutí z tohoto titulu však není možný, neboť rozsudek prohlašující konkurz měl za následek zbavení dlužníka správy veškerého jeho majetku.

9 Jaké jsou hlavní rysy účasti věřitelů na insolvenčním řízení?

1. Konkurz

Zveřejnění konkurzu v jednom nebo více denících v Lucembursku informuje věřitele o konkurzu jejich dlužníka. Věřitelé jsou povinni předložit v soudní kanceláři obvodního soudu v obchodních věcech přihlášku svých pohledávek s jejich právními tituly ve lhůtě stanovené rozsudkem prohlašujícím konkurz. Soudní úředník je zaeviduje a vydá o tom potvrzení.
Přihlášky pohledávek musejí být podepsané a obsahovat, mimo jiné, příjmení, křestní jméno, povolání a bydliště věřitelů, jakož i částku a důvody pohledávky a záruky, případně související práva. Následně se koná přezkum různých přihlášených pohledávek za přítomnosti správce, dlužníka v konkurzu a konkurzního soudce.
V rámci tohoto řízení lze v případě popření předvolat věřitele, aby se vyjádřili k podrobnostem týkajícím se pohledávky, jako je její opodstatněnost nebo přesná částka při sporných posouzeních.
Pokud správce zjistil, že se vyskytuje majetek, který lze rozdělit mezi věřitele, svolá je na zasedání za účelem předložení účtů, během něhož mohou věřitelé vyjádřit své stanovisko k návrhu rozdělení.
V případě nedostatečného majetku se vyhlásí ukončení konkurzu.
Pokud správce neplní své úkoly ke spokojenosti věřitelů, mohou zaslat své stížnosti konkurznímu soudci, který v případě potřeby přistoupí k výměně správce.

2. Nucená správa

V rámci nucené správy musí komisaři doručit věřitelům podrobnosti týkající se návrhu na reorganizaci, případně na prodej majetku.
Věřitelé budou moci být v tomto případě předvoláni, aby uplatnili své připomínky. Do dvou týdnů od informování věřitelů musí tito oznámit soudní kanceláři, že přistupují na návrh, nebo musí oznámit své námitky k návrhu, jenž bude moci být realizován, pokud na něj přistoupila více než polovina věřitelů, kteří představují svými pohledávkami více než polovinu pasiv.

3. Vyrovnání

V rámci vyrovnání je svoláno shromáždění věřitelů, aby byla věřitelům dána možnost zvážit návrhy na vyrovnání, které byly vyhotoveny pověřeným soudcem. Věřitelé budou muset v daném případě přihlásit své pohledávky, a kromě toho prohlásit, zda přistupují, nebo zda nepřistupují na návrhy na vyrovnání.
Následně budou moci věřitelé ještě během zasedání ke schválení vyrovnání uplatnit své připomínky. Budou moci rovněž podat odvolání proti rozsudku, který schvaluje vyrovnání, jestliže nebyli předvoláni na shromáždění věřitelů nebo pokud hlasovali proti návrhům na vyrovnání.

4. Předlužení

Nejprve během etapy smluvního vypořádání musí věřitelé přihlásit svou pohledávku Úřadu pro informace a poradenství ve věcech předlužení. Následně se mohou věřitelé aktivně účastnit schválení návrhu uvedeného úřadu na smluvní vypořádání.

Mediační komise ve věcech předlužení pak svolá věřitele a vyloží jim návrhy vypracované v rámci smluvního vypořádání. Nejméně šedesát procent věřitelů zastupujících svými pohledávkami šedesát procent veškerých pohledávek musí v tomto případě prohlásit, že přistupuje na návrh smluvního vypořádání, aby mohl být tento návrh považován za přijatý. Mlčení věřitelů se považuje za souhlas.

10 Jakým způsobem může insolvenční správce používat majetek v majetkové podstatě nebo s ním nakládat?

Správci konkurzní podstaty zastupují jak osobu úpadce, tak všechny věřitele úpadce: v této dvojí roli jsou nejen pověřeni spravovat konkurzní majetek, ale také jsou oprávněni jako žalobci nebo žalovaní sledovat veškerá jednání, jež mají za cíl zachování aktiv, která musí sloužit jako záruka věřitelům, jakož i obnovení a navýšení těchto aktiv ve společnému zájmu věřitelů (Odvolací soud, 2. července 1880, Pasicrisie 2, s. 49).

Správce vykonává činnosti, které se týkají společné záruky věřitelů, tvořené majetkem úpadce, tedy, které směřují k obnovení, ochraně nebo likvidaci tohoto majetku (Odvolací soud, 25. února 2015, Pasicrisie 37, s. 483).

Co se týče probíhajících smluv po prohlášení konkurzu, musí správce rozhodnout, zda je vhodné je ukončit, nebo zda nebude lepší, pokud umožňují vytvářet aktiva, pokračovat v jejich provádění za účelem následného uhrazení pasiv úpadce.

11 Jaké pohledávky mají být přihlášeny za majetkovou podstatou dlužníka a jak se nakládá s pohledávkami, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení?

Všichni věřitelé musí přihlásit své pohledávky nehledě na povahu pohledávky i na to, zda se těší přednostnímu pořadí či nikoliv. Nicméně z tohoto řízení jsou vyňaty pohledávky za majetkovou podstatou, to znamená pohledávky, které vznikly následně a v zájmu konkurzního řízení (např.: náklady správce, nájemné splatné po rozsudku o konkurzu atd.).

Pokud jde o pohledávky za majetkovou podstatou, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení a které vyplývají z řízení o konkurzu, případně z pokračování určitých činností podniku v konkurzu, musí být uhrazeny na prvním místě před tím, než bude zbytek aktiv rozdělen mezi věřitele. Pohledávky za majetkovou podstatou musí být tedy uhrazeny za každého stavu věcí přednostně před jinými věřiteli.

12 Jaká pravidla platí pro přihlašování, přezkum a uznávání pohledávek?

1. Konkurz

V rámci konkurzního řízení bude rozsudek o konkurzu zveřejněn různými způsoby (tisk, zápis u obchodního soudu), aby se umožnilo věřitelům dlužníka, který je úpadcem seznámit se situací a vyjádřit se (článek 472 obchodního zákoníku).

Věřitelé tedy budou muset přihlásit pohledávku v kanceláři obchodního soudu a předložit své listinné důkazy (článek 496 obchodního zákoníku).

Příslušný formulář, který umožňuje věřitelům učinit toto přihlášení pohledávky, je k dispozici on-line na této adrese: https://justice.public.lu/fr/creances/declaration-creance.html.

Pohledávky budou přezkoumány správcem pověřeným vypořádáním konkurzu a budou moci proti nim být vzneseny námitky (článek 500 obchodního zákoníku).

Každá přihlášená pohledávka, proti které je vznesena námitka (je popřena), je postoupena soudu.

Nicméně pokud existují popřené pohledávky, které z věcného důvodu nespadají do příslušnosti obvodního soudu v obchodních věcech, budou postoupeny před příslušný soud k rozhodnutí ve věci samé a před obvodní soud v obchodních věcech, aby tam bylo rozhodnuto podle článku 504, s jakou výší částky se popřený věřitel bude moci podílet na jednáních o vyrovnání (článek 502).

2. Vyrovnání

Ve věci vyrovnání dlužník, který podává návrh na vyrovnání, musí ve svém návrhu uvést totožnost a bydliště svých věřitelů, jakož i výši svých pohledávek (článek 3 zákona ze dne 14. dubna 1886).

Oznámení věřitelům je učiněno doporučeným dopisem (článek 8 zákona ze dne 14. dubna 1886). Tento dopis je vyzve k účasti na shromáždění ohledně vyrovnání.

Předvolání bude rovněž zveřejněno v tisku.

Během shromáždění ohledně vyrovnání sdělí věřitelé částku svých pohledávek.

Jak je upřesněno výše, účastí na hlasování přijdou o postavení přednostních pohledávek všechny pohledávky zajištěné věcným zajištěním (článek 10 zákona ze dne 14. dubna 1886).

3. Odklad plateb

Ve věci odkladu bude muset dlužník připojit rovněž seznam jmen svých věřitelů, částku jejich pohledávek a jejich bydliště.

Věřitelé budou předvoláni doporučeným dopisem (článek 596 obchodního zákoníku) a tiskovou cestou.

Během schůze, na kterou budou pozváni, budou muset přihlásit částku svých pohledávek (článek 597 obchodního zákoníku).

4. Nucená správa

Ve věci nucené správy nebude probíhat řízení týkající se přihlášení pohledávek a jejich přijetí. Dlužník ve svém návrhu uvede soudu totožnost svých věřitelů. Věřitelé pak budou zpraveni soudem o plánu reorganizace, nebo zpeněžení aktiv, které bude stanoveno komisaři jmenovanými soudem.

5. Řízení o předlužení:

Ve lhůtě jednoho měsíce po zveřejnění oznámení o kolektivním vypořádání dluhů v rejstříku musí věřitelé předluženého dlužníka **přihlásit své pohledávky Úřadu pro informování a poradenství ve věcech předlužení**.

Přihlášení pohledávky je provedeno podle článků 6 a 7 velkovévodského nařízení ze dne 17. ledna 2014 o provádění zákona ze dne 8. ledna 2013 týkajícího se předlužení.

K jejich dispozici je poskytnut vzor přihlášky.

Mediační komise analyzuje přípustnost přihlášených pohledávek.

13 Jaká pravidla platí pro rozdělování výtěžku? Jaké je pořadí pohledávek a práv věřitelů?

Základní zásada, která ovládá insolvenční právo, je, že každý věřitel musí získat stejný podíl poměrně k výši své pohledávky.

Někteří věřitelé mající zajištění nebo přednostní postavení se vyplácejí přednostně.

Přednostní věřitele je třeba seřadit podle zákonného pořádku, který je závazný (pronajímatelé nemovitostí, hypoteční věřitel, zástavní věřitel nehmotných práv k podniku, a zejména veřejné finance v širokém slova smyslu).

Obecně správce odkazuje na články 2096 až 2098, 2101 a 2102 občanského zákoníku.

Správce musí přezkoumat případ po případu s odkazem na zákonná ustanovení a na judikaturu.

Čistá aktiva ve prospěch nezajištěných věřitelů je třeba rozdělit poměrně k jejich pohledávkám ve shodě s článkem 561 pododstavec 1 obchodního zákoníku.

Pokud správce zná částku honorářů stanovených soudem, roztřídil přednostní věřitele a zná částku, jež zbývá k rozdělení mezi nezajištěné věřitele, sestaví návrh na rozdělení aktiv, který předloží konkurznímu soudci. Ve shodě s článkem 533 obchodního zákoníku správce pozve všechny věřitele k předložení účtů doporučeným dopisem a připojí k předvolání kopii návrhu na rozdělení aktiv.

Úpadce musí vyzvat soudní vykonavatel, není-li tomu tak, zveřejněním v lucemburských novinách.

Pokud předložení účtů správcem nevede k zpochybnění ze strany určitého věřitele, předloží správce protokol o předložení účtů vyhotovený na základě návrhu na rozdělení aktiv konkurznímu soudci a soudnímu tajemníkovi.

Po předložení účtů vyplatí správce věřitele.

14 Jaké jsou podmínky pro skončení insolvenčního řízení a jeho účinky (zejména vyrovnáním)?

1. Konkurz

V případě konkurzu, pokud dojde k vyplacení, bude moci správce podat návrh na ukončení, po kterém bude následovat rozsudek o ukončení, který jak už říká jeho jméno, ukončí konkurzní řízení.

Na základě článku 536 obchodního zákoníku úpadce, který nebyl prohlášen za lehkomyslného nebo podvodně jednajícího, už nemůže být pronásledován svými věřiteli, ledaže by se úpadce domohl lepšího majetku v sedmi letech, které následují po rozsudku o ukončení pro nedostatek majetku.

Na základě článku 586 obchodníku zákoníku úpadce, který uhradí celkově hlavní jistinu, úroky a náklady, pokud jde o všechny částky, které dlužil, bude moci dosáhnout své zahlazení, když v tomto smyslu podá návrh k Nejvyššímu soudnímu dvoru (*Cours supérieure de justice*).

2. Vyrovnání, odklad plateb, nucená správa

Ve věci vyrovnání, odkladu plateb, nucené správy, rozhodnutí, jímž soud připustí požadované opatření, ukončuje řízení.

Soud může uložit dlužníkovi, který je úpadcem občanskoprávní a trestní sankce.

Jestliže soud zjistí, že úpadek vyplývá ze závažných a význačných pochybení způsobených úpadcem, bude moci vydat zákaz vykonávání podnikatelských činností, ať už přímo nebo prostřednictvím jiné osoby. Tento zákaz zahrnuje rovněž zákaz oprávnění vykonávat funkce, jež s sebou nesou rozhodovací pravomoc uvnitř společnosti.

Mezi dalšími občanskoprávními sankcemi je u konkurzů obchodních společností možnost rozšířit konkurz na její vedoucí činitele, možnost opatření na základě článků 1382 a 1383 občanského zákoníku (obecně právní odpovědnost) a na základě článků 59 a 192 zákona o obchodních společnostech.

Vůči úpadci lze rovněž uplatnit trestní postih (v případě úpadku).

Ve věci vyrovnání ten, kdo jej využil, musí vyplatit své věřitele v případě, že se významně zlepší jeho majetková situace (článek 25 zákona ze dne 14. dubna 1886 o vyrovnávacím řízení).

Vyrovnání nemá účinek v souvislosti těmito dluhy:

daně a jiné veřejné poplatky,

pohledávky zaručené přednostními právy, hypotékami nebo zástavami,

splatné pohledávky na základě výživného.

15 Jaká práva mají věřitelé po skončení insolvenčního řízení?

Po skončení insolvenčního řízení získávají věřitelé v případě existence aktiv celkovou částku, po případě zlomek částky své pohledávky podle podmínek ohledně rozdělení uvedených v závěrečném rozsudku.

Pokud není úpadce prohlášen lehkomyslným a podvodně jednajícím, nemůže už být stíhán svými věřiteli kromě případů, že by se domohl většího jmění ve lhůtě 7 let od závěrečného rozsudku v konkurzním řízení.

Věřitelé by mohli rovněž podat žalobu na základě článků 1382 a 1383 občanského zákoníku, aby se vyvodila obecně právní odpovědnost vedoucích představitelů úpadce, nebo žalobu založenou na základě článků 59 a 192 zákona o obchodních společnostech (odpovědnost členů správních rad a jednatelů v rámci výkonu jejich mandátu).

16 Kdo ponese náklady vzniklé v insolvenčním řízení?

Náklady týkající se předvolání ve věci úpadku jsou součástí nákladů majetkové podstaty.

Vzhledem k tomu, že se jedná o náklady vzniklé v zájmu řízení, jsou tyto náklady zaplaceny z konkurzní podstaty před tím, než správce přistoupí k rozdělení zbytku aktiv jednotlivým věřitelům.

Zákon ze dne 29. března 1893 o právní pomoci a řízení v případě dluhu stanoví ve svých článcích 1 a 2 různé náklady, které mohou vyplývat z formalit vyžadovaných insolvenčním řízení a upravuje pořadí jejich splacení v případě nedostatečného majetku.

Příslušný obvodní soud stanoví odměnu pro správce na základě velkovévodského nařízení ze dne 18. července 2003.

Správci přísluší, aby předložil obvodnímu soudu v obchodních věcech své vyúčtování nákladů a odměn na základě vymožených aktiv.

Článek 536-1 obchodního zákoníku ve svém pododstavci 2 stanoví, že náklady a odměny v konkurzech ukončených pro nedostatek aktiv budou uhrazeny Registrační správou (*Administration de l´Enregistrement*) za podmínek stanovených zákonem ze dne 29. března 1893 o právní pomoci a řízení v případě dluhu.

17 Jaká pravidla platí pro neplatnost, odporovatelnost nebo neúčinnost právních jednání poškozujících společný zájem věřitelů?

1. Konkurz

Rozsudek prohlašující konkurz může stanovit platební neschopnost úpadce ke dni, jenž předchází den vyhlášení rozsudku. Toto datum nicméně nemůže předcházet o více než 6 měsíců před vynesením tohoto rozsudku.

Aby se ochránily zájmy věřitelů, je období mezi platební neschopností a rozsudkem prohlašujícím konkurz nazýváno „**napadnutelným obdobím**“.

Určité úkony provedené během tohoto období, které by mohly poškodit nároky věřitelů, jsou **neplatné a neúčinné**. Jedná se zejména o:

každý úkon týkající se movitého nebo nemovitého majetku, který úpadce postoupil bezplatně, jakož i za úplatu, pokud prodejní cena je zjevně příliš nízká vzhledem k hodnotě dotčeného majetku,

všechny provedené platby, buď v hotovosti, nebo převodem, prodej, započtení nebo jinak provedené u dluhů, které by nebyly dosud splatné,

všechny platby provedené jinak než v hotovosti nebo obchodní směnky u splatných dluhů,

jakoukoli hypotéku nebo veškerá jiná věcná práva přiznaná dlužníkem u pohledávek uzavřených před ukončením plateb.

Naopak u jiných úkonů zásada neplatnosti není automatická.

Takže některé **platby provedené úpadcem** u splatných dluhů a veškeré další úkony provedené za úplatu během napadnutelného období lze prohlásit za neplatné, pokud se ukáže, že třetí osoby, které získaly platby nebo jednaly s úpadcem, měly **povědomí o jeho stavu platební neschopnosti**.

Pokud věřitel ví, že jeho dlužník není schopen dostat svým závazkům, nesmí se snažit, aby získal přednost na úkor kolektivního zájmu věřitelů.

Platně nabytá hypotéční práva a přednostní práva budou moci být zapisována až do dne vynesené rozsudku, kterým se prohlásí konkurz. Naopak zápisy provedené v **10 dnech předcházejících období platební neschopnosti** nebo později budou moci být prohlášeny za neplatné, pokud uplynulo více než 15 dnů mezi dnem úkonu, kdy byla zřízena hypotéka, a dnem zápisu.

Konečně všechny **úkony nebo platby učiněné podvodně vůči věřitelům,** to je provedené dlužníkem s vědomím, že způsobí újmu věřiteli (např. tak, že se sníží majetková podstata, že se nedodrží pořadí pohledávek atd.), jsou považovány za neplatné, ať už je datum, kdy k nim došlo, jakékoli.

Pojem napadnutelného období se nevztahuje na **smlouvy s finančním zajištěním**, jakož i na případy **budoucích pohledávek převedených na společnost zabývající se sekuritizací**.

2. Vyrovnání

Dlužník nemůže během řízení probíhajícího za účelem dosažení vyrovnání zcizovat za úplatu, zastavovat hypotékou nebo se zavazovat bez povolení pověřeného soudce.

3. Nucená správa

Od data rozhodnutí, kterým se jmenuje pověřeného soudce, jenž má přistoupit k inventarizaci podniku, nemůže podnikatel pod trestem neplatnosti zřizovat zástavy nebo hypotéky, zavazovat se nebo přijímat kapitálový majetek bez písemného povolení pověřeného soudce.

Je třeba ještě poznamenat, že zákon o nucené správě stanoví trestně právní sankce pro podnikatele, který by ukryl část ze svých aktiv, případně zveličil částku svých pasiv, nebo by nechal působit věřitele, jejichž pohledávky by byly zveličené.

4. Předlužení

Soudce může případně jmenovat osoby pověřené pomocí, co se týče sociální, vzdělávací oblasti nebo správy financí, aby dohlédly na to, že část příjmů dlužníka, která není určená k úhradě dluhů, bude využita k účelům, k nimž je určena.

Při plnění svého úkolu jsou tyto osoby zmocněné přijmout jakékoli opatření, aby zabránily tomu, že tato část příjmu bude odkloněna od svého přirozeného účelu nebo že budou poškozeny zájmy domácnosti dlužníka.

Poslední aktualizace: 29/10/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.